

ฐานกริยา จัดหมวดหมู่ตามความหมาย

ธาตุลงปัจจัย เป็นฐาน (base) สำหรับลงวิภัตติประกอบเป็นกริยา

- ฐานกริยา ในที่นี้หมายถึง ธาตุที่ลงปัจจัยแล้ว (รวมทั้ง *อาคม อุปสัค ...*) กลายเป็น ‘ฐาน’ (base) พร้อมที่จะนำไปลงวิภัตติอาขยาต เพื่อทำเป็นกริยาอาขยาตได้โดยสะดวก และฐานกริยานี้ยังช่วยให้สังเกตและประกอบกริยาได้ง่ายขึ้นด้วย

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ...
ป-ญา	นา	ปณฺญา (<i>นา>ย</i>)	รู้, ปรากฏ [วัต. ปณฺญยติ ปณฺญาติ อช. ปณฺญาอิ ต. ปณฺญาโต] <i>อ ปณฺญา ยุ ปชานนํ</i>

- จากตารางด้านบน **ญา** ธาตุ มี ป อุปสัคเป็นบทหน้า ลง นา ปัจจัย ประกอบเป็น ‘ฐาน’ คือ **ปณฺญา** นำฐาน คือ ปณฺญา ไปลงวิภัตติต่างๆ ได้รูปเป็น ปณฺญาติ ปณฺญาณติ ปณฺญาอิ ...
- หลังคำแปล ยังได้เพิ่มตัวอย่างกริยาอาขยาต-กริยาภิศักดิ์ ที่มีการแปลงรูปต่างจากฐานปกติ รวมทั้งตัวอย่างศัพท์นามกิตก์ด้วย

- หลังเครื่องหมาย # คือกริยาที่ใช้ธาตุเดียวกัน แต่เปลี่ยนรูปเล็กน้อย มีความหมายเหมือนๆ กัน หรือใกล้เคียงกันบ้าง
- รูปสำเร็จกริยาภิศักดิ์ เป็นได้ ๓ ลิงค์ เช่น ชาโต ชาตา ชาตํ จะแสดงตัวอย่างเฉพาะปุงลิงค์ คือ ชาโต
- ฐานกริยาที่ลงท้ายด้วย อา เมื่อลงวิภัตติอาขยาต หรือปัจจัยกิตก์ ที่ขึ้นต้นด้วยสระ ให้ลบ อา ด้วย
- อักษรย่อ: ธาตุ: *อกมม.* = อกัมมธาตุ, *สกมม.* = สกัมมธาตุ

วากก: *กต.* = กัตตฺวาจก, *กัม.* = กัมมวากก; *เหตุ. เหตุกต.* = เหตุกัตตฺวาจก; *เหตุกัม.* = เหตุกัมมวากก
วิภัตติอาขยาต: *วัต.* = วัตตมานา, *ปญ.* = ปญฺจมี, *สต.* = สัตตมี, *ปโรก.* = ปโรกขา, *หฺย.* = หฺยัตตฺนึ, *อช.* = อชชัตตฺนึ, *ภวิส.* = ภวิสสันติ, *กาล.* = กาลาติปตฺติ.

ปัจจัยกริยาภิศักดิ์: *อันต.* *อนฺย.* *ตพ.* (*ตพพ ปัจจัย*) *มาน.* *อาน.* *ต.* (*ต ปัจจัย*) *ตุ.* (*ตฺนาทิจปัจจัย*) (*ตเว. ตฺ.*)

ปัจจัยนามกิตก์: *ภวิ ณี ณฺจฺ ตฺ รุ ช ญ อ อิ ณฺ ติ ยุ*

ปัจจัยศัพท์: *ตฺท.*

ยืน ตั้ง..... ๒	คิด รู้ ระลึก นึก จำ พิจารณา สงสัย ๕	จับ รับ ถือ..... ๘	รด ราด เปียก แห่ง ๑๐
เดิน ไป-มา ถึง..... ๒	หลง ลืม..... ๖	อนุเคราะห์ ช่วยเหลือ ๘	ห้าม ปิด กั้น บัง เปิด ทุ่งห้าม ๑๐
เข้า ออก..... ๓	ถาม ฟัง ได้ยิน เขียน..... ๖	ใส่เข้า เก็บ ถอน เอาออก..... ๘	สำรวจ ระวาง ๑๑
นั่ง นอน..... ๓	ดู เห็น..... ๖	ดึง ลาก ถูต ขัก ยก..... ๘	ผูก ร้อย ตัด..... ๑๑
หลับ ตื่น..... ๓	แสดง..... ๖	เหยียบ ทับ ตี ฆ่า ทำร้าย เบียดเบียน ๘	ประดับ ตกแต่ง..... ๑๑
ดื่ม กิน..... ๓	ปรากฏ..... ๖	ตัด เจาะ ทำลาย แดก เสื่อม..... ๙	ปล่อย พัน..... ๑๑
ทิว อิ่ม..... ๓	ศึกษา เรียน..... ๖	ขุด ไถ ไส..... ๙	อยู่ อาศัย ๑๑
ทำ สร้าง..... ๓	แผ่ เปล่ง..... ๖	กด งอ..... ๙	ฉาบ ทา เปื้อน ย้อม..... ๑๑
ประพศติ..... ๔	ข้าม ผ่าน ขึ้น ลง ตก..... ๗	ครอบงำ กดขี่..... ๙	เผา ไหม้ ต้ม หุง สุก..... ๑๑
พูด บอก กล่าว..... ๔	ลอย จม ๗	สำเร็จ..... ๙	ชำระ กวาด ล้าง อาบ สะอาด ๑๑
เรียก เชิญ นิมนต์..... ๔	นำไป นำมา นำออก ๗	เจริญ สว่าง รุ่งเรือง มั่นคง ๙	เชือด ถู เลื่อมใส ผ่องใส เศร้าหมอง ๑๑
ลา อำลา..... ๔	ทิ้ง สละ ละ เว้น..... ๗	กราบ ไหว้ บูชา นอบน้อม เคารพ ๙	รักษา คุ้มครอง เลี้ยง..... ๑๒
ชม ยกย่อง ด่า ชม..... ๔	ส่งไป..... ๗	เกิด ๑๐	ชนะ แพ้..... ๑๒
โกรธ รัก ชอบเกลียด รังเกียจ आय..... ๕	รวม รวบรวม ๗	มี เป็น ๑๐	เล่น ๑๒
ร้อง ร้องไห้ หัวเราะ ร่าเริง ยินดี..... ๕	ขอ..... ๗	เป็น ตาย แก่..... ๑๐	แสวงหา ๑๒
ปรารภนา, อยาก, ต้องการ ๕	ให้ ได้ ลัก..... ๗	เกลียด โปธย หว่าน กระจาย ๑๐	อาจ สามารถ กล้า กลัว ๑๒
			ซื้อ ขาย ตีราคา..... ๑๒
			ไหว สั่น..... ๑๒
			เป็นไป หมุนไป..... ๑๒
			กำหนด ระบุ ๑๒
			สงบ สัจ ทลึงเงิน ๑๒
			เพียร พยายาม สืบต่อ เกียจคร้าน ๑๒
			อดทน ๑๓
			โก่ง หลอก ลวง..... ๑๓
			บวช สึก ๑๓
			จูบ กอด ๑๓
			ป่วย ไข้..... ๑๓
			โอ จาม อาเจียน..... ๑๓
			ปูลาด ท่วม คลุม..... ๑๓
			ประกอบ จัดแจง ตระเตรียม..... ๑๓
			อื่นๆ..... ๑๓

ยีน ตั้ง

ฐา	+อ	= ฐา	ติฏฐา ตั้ง(อญ), ยืน, หยุด, ดำรง <i>อกम्म.</i> [<i>วัต. ฐาติ ติฏฐติ อัง. อุฏฐาลิ อุฏฐัส (อ-) ภวิส. ฐสสติ ต. ฐิต #อุฏฐิต (น)</i> ดู. ฐตวา ตฺ. ฐาตุ] (<i>ณิ กปปฏฐายี ณฺจ ภูมมฏฐโก อ มคคผลฏฐโร ฐมมฏฐโร ภูมมฏฐโร ปพพตฏฐโร กปปฏฐโร ติ ฐิตติ ยุ ฐาน</i>)
อุ-ฐา-หฺ	+อ	= อุฏฐา-ฐห	ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น. ฐา ๓๓๓ ลง หุ อาคมได้เมื่อมีอุปถัมภ์อยู่ หน้าเท่านั้น [<i>ปัญ. อุฏฐเหติ ต. อุฏฐิตฺ ตู. อุฏฐาย #ปฏฐาย ป-ฐา</i> ใช้เป็น กิริยาวิเสสนะ แปลว่า ตั้งก่อน, จำเดิม] (<i>ณิ อุฏฐายี ตู อุฏฐาตา ยุ อุฏฐาน</i>)
อุ-ว-ฐา-หฺ	+อ	= วุฏฐา-ฐห	ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น, ออก [<i>ดู. วุฏฐาย</i>] (<i>ยุ วุฏฐาน</i>)
สํ-อุ-ฐา-หฺ	+อ	= สมฏฐา-ฐห	ลุกขึ้นพร้อม, ตั้งขึ้นพร้อม [<i>ต. สมฏฐิตฺ ตู. สมฏฐาย</i>]
ปฏิ-อุ-ฐา-หฺ	+อ	= ปจจฏฐา-ฐห	ลุกขึ้นเฉพาะ, ต้อนรับ [<i>ดู. ปจจฏฐาย</i>]
อุ-ฐา-หฺ	+อ	= อุปฏฐา-ฐห	ตั้งขึ้น, ปราบกฏ, ยืนใกล้, บำรุง, อุปฐาก [<i>วัต. อุปฏฐาเปติ เทต. ต. อุปฏฐิตฺ ตู. อุปติฏฐิตฺวา</i>] (<i>ณฺจ อุปฏฐาโก คุลาณุปฏฐาโก สงฆุปฏฐาโก ยุ อุปฏฐาน</i>)
ปติ-ฐา-หฺ	+อ	= ปติฏฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งมั่น [<i>ดู. ปติฏฐาย</i>] (<i>ณฺจ ปติฏฐาโก อ ปติฏฐาน</i>)
อธิ-ฐา-หฺ	+อ	= อธิฏฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งมั่น, อธิษฐาน [<i>วัต. อธิฏฐาติ อธิฏฐเตติ (แปลง อ เป็น เอ) ตู. อธิฏฐาย</i>] (<i>ยุ อธิฏฐาน</i>)
สํ-ฐา-หฺ	+อ	= สณฺฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งด้วยดี, ยืนนิ่งอยู่, ยืนดี (<i>ไม่ล้ม</i>) [<i>ดู. สณฺฐาตุ</i>] (<i>ยุ สณฺฐานํ การดำรงอยู่ ทรวดทรง</i>)
ฐูป ถป +ณณ	= ฐูป ถเป	ตั้ง(ไว้), วาง, เก็บ <i>สกम्म.</i> [<i>วัต. ฐูปาเปติ เทต. (ไม่ทฐิ)</i>]	
อุ-ฐูป +ณณ	= อุปฐูป	เข้าไปตั้ง, บำรุง, อุปฐาก <i>สกम्म.</i> [<i>วัต. อุปฐูปเปติ ตู. อุปฐูปเตวา</i>]	
ป-ฐูป +ณณ	= ปฏฐูป	เริ่มตั้ง, ตั้งก่อน	
อา-ธา +อ เอ	= อาเท อาทท	ยกขึ้น, ตั้งขึ้น [<i>ต. อาหิโต</i>]	
สํ-อา-ธา +อ เอ	= สมาเท สมาทท	ยกขึ้น, ตั้งขึ้น, ตั้งมั่น, มั่นคง [<i>ต. สมหาหิโต #สสุสมาหิโต</i>] (<i>อิ สมหาอิ</i>)	
ป-นิ-ธา +อ	= ปณิทท	ตั้งมั่น, มั่นคง [<i>ต. ปณิทิตฺ ตู. ปณิธาย #อุปนิธาย</i>]	
นิ-ธา +อ เอ	= นิธ นิทท	มอบให้, ผাগไว้, ฝัง, ตั้ง [<i>ต. นิหิโต</i>] (<i>อิ นิธิ #สนนิธิ ยุ ธาตุนิธาน</i>)	

เดิน ไป-มา ถึง

กม	+อ	= กม	ก้าวไป, เดินไป [<i>วัต. #อภิกกมต</i>]
กม	+อ	= จงกม (<i>พหฺมาวจะ</i>)	จงกรม, ก้าวไป, เดินไป (<i>กม>กม>กม>กัม>จกัม>จงกม</i>) (<i>อ จงกโม ยุ จงกมน</i>)
อุ-สํ-กม +อ	= อุปสํกม อุปสงกม	เข้าไปหา-พบ-ใกล้	
ปฏิ-กม +อ	= ปฏิกกม	ก้าวกลับ, กลับ [<i>ต. ปฏิกกนโต</i>]	
นิ-วตตุ +อ	= นีวตต	กลับ [<i>ต. นีวตโต</i>]	
อิ +อ	= เอิ	ไป, ถึง, เป็นไป, บรรลุ, ฐู [<i>ต. อิโต</i>] (<i>ณฺจ สหายโก (สท-อิ) อ สมปราโย (สํ-ปร-) ณ สหายโย</i>)	
อา-อิ +อ	= เอ	มา [<i>ปัญ. เอหิ เอจ</i>] (<i>ติ อิติ</i>)	
ป-อิ +อ	=	ละไป, ตาย [<i>ต. เปโต ตู. เปจจ</i>]	
ปร-อิ +อ	= ปรเอ	ไปในเบื้องหน้า, ไปข้างหน้า [<i>ต. ปรโต</i>] (<i>ยุ ปรายโม</i>)	
วิ-อิ +อ	=	ไปปราศ, ปราศจาก [<i>ต. วิโต วิโต</i>]	
อติ-อิ +อ	= อจเจ-เจย	เป็นไปล่วง, ล่วงไป, ก้าวล่วง [<i>ต. อติโต</i> <i>ดู. อติจจ</i>] (<i>อ อจจโย</i>)	
อป-อิ +อ	= อเป	หลีกเลี่ยง, พ้นไป, ไปปราศ [<i>ปัญ. อเปหิ ต. อเปโต</i>]	
อุ-อิ +อ	= อุเป	เข้าถึง [<i>ต. อุเปโต</i>]	
อภิ-สํ-อิ +อ	= อภิสเม	ถึงพร้อมยิ่ง, บรรลุ, ได้รับ [<i>ดู. อภิสเมจจ</i>] (<i>อ อภิสเมโย</i>)	
สํ-อิ +อ	= สเม	ถึงพร้อม, พิจารณา; สม, เข้ากัน [<i>ดู. สเมจจ</i>]	
ปฏิ-อิ +อ	=	อาศัย [<i>ดู. ปฏิจจ</i>]	
อว-อิ +อ	=	ลงไป, หยั่งลง [<i>ดู. อเวจจ</i>]	
อน-อิ +อ	= อเนา	อาศัย, เป็นไปตาม [<i>ดู. อนเวย</i>]	
อน-พนธ +อ	= อนูปนธ	ตาม, ติดตาม	
ยา +อ ย	= ยา ยาย	ไป, เป็นไป; ถึง, บรรลุ (<i>อ วโย ยุ ยาน</i>)	
วย +อ	= วย	ไป, ถึง, บรรลุ	
เอธ +อ	= เอธ	หยั่งลง, ถึง, เจริญ, ได้, ประสบ	
คม +อ	= คม คจจ	ไป (สู่) <i>อกम्म.</i> , ถึง (ซึ่ง) <i>สกम्म.</i> [<i>วัต. คมต</i> <i>คมตติ คจจเร; คมยติ คมยติ คมยติ คมตติ คมมเต คจจยติ คจจยเต</i> กัม. <i>หิย. คม อคา คมา อคมา อคจจมา อัง. อคณณิ (เฉพาะ อัง.) อคมาสิ อคมสฺส อ</i> <i>คมาสฺส</i> <i>อคมฺหา อคมฺมหา คมิมฺหา คมิมฺหา กาล. คจจิสฺส อคจจิสฺสา; อังต. คจจ</i> <i>ตฺพ. คนตพไฟ ต. คโต ตู. คนตวา ตฺ. คนตฺ</i>]	

(<i>กวิ อูโรโค ภูชโค ตูโรโค วิหโค โนโค ณิ ปารคามิ ทุกฺขนิโรธคามินิ</i> <i>ตฺฐ คมิตา คนตา ฐ ปารคู อนตคู อทฺธคู ญย คมโม อ สงคโม</i> <i>ณ คามิ มาตคาโม ติ คติ ทคฺคติ สุตติ ยฺย คมนํ อคฺคมนํ ปจฺจคฺคมนํ</i> <i>สุริยตงคฺคมนโน สุริยคฺคมนโน อรฺณคฺคมนํ อิก คมิโก</i>)	
อา-คม +อ = อาคจจ	มา, กลับมา [<i>ปัญ. (กาล) อาคเมหิ เทต. (ไม่ทฐิ)</i> <i>หิย. อจจจมา อ-อา-คม (อา>อิ>ย>จ ช้อน จ) ตู. อาคมฺม</i> และเป็นกิริยาวิเสสนะ แปลว่า เพราะอาศัย] (<i>ยุ อาคมน</i>)
อติ-คม +อ =	(เป็น)ไปล่วง [<i>หิย. อจจจคา ติ>ตย>จจ #อุปจจคา</i>]
อธิ-คม +อ = อธิคจจ	บรรลุ, ตรีสรู, ถึงทัพบ, ได้, ประสบ, เร็ว [<i>วัต. อธิคเต (ลบ ม) หิย. อชฺชคคา (ลบ ม) อัง. อชฺชคคา (อิ ลบ ม) ต. อธิคโต</i>]
วิ-คม +อ = วิคจจ	ไปปราศ, ปราศจาก [<i>ต. วิคโต</i>]
ปฏิ-อา-คม +อ = ปจจาคจจ	กลับมา [<i>อัง. ปจจาคมิ</i>]
อป-คม +อ = อปคจจ	หลีกเลี่ยง [<i>อัง. อปคณณิ</i>]
อุ-คม +อ = อุคจจ	เข้าไปใกล้, เข้าถึง [<i>ดู. อุคคมน</i>]
สํ-อา-คม +อ = สมากจจ	มาพร้อมกัน, มารวมกัน, ประชุม [<i>ดู. สมากนตวา</i>] (<i>อ สมากโม</i>)
สํ-นิ-ปต +อ = สนนิปต	ประชุม
สํ-นิ-สท +อ = สนนีสท	ประชุม [<i>ต. สนนินิน</i>]
ชฏ +อ = ชฏ	รวม, ประชุม
ปท +ย = ปชช	ไป, ถึง, บรรลุ, ต้อง [<i>ต. ปโต ตู. ปตฺวา ตฺ. ปตฺตุ</i>] (<i>อ ปโท ณ ปาโท ติ ปตติ ยุ ปชชชน</i>)
ปฏิ-ปท +ย = ปฏิปชช	ไป, เดินไป, ดำเนินไป, ปฏิบัติ, ประณินบัติ [<i>ต. ปฏิปนโน</i>] (<i>อ ปฏิปทา ติ ปฏิปตติ ยุ ปฏิปชชน</i>)
อา-ปท +ย = อาปชช	ถึง, ต้อง (<i>อาปติ, โทษ</i>) [<i>ต. อาปนโน</i> (<i>ติ อาปตติ #สมาปตติ ยุ อาปชชน</i>)
ป-อป +อุณา = ปาปฺณา	ถึง, บรรลุ, ได้รับ [<i>วัต. ปาเปติ เทต. อัง. ปาปฺณิ</i> <i>#สมปาปฺณิ ภวิส. ปาเปสสตี เทต. ต. ปโต; ปาปีโต เทตฺกม. ตู. ปตฺวา ตฺ. ปตฺตุ</i>]
จร +อ = จร	เที่ยวไป [<i>อัง. อจริ อจาริ</i>] (<i>ณฺจ วนจโร</i> <i>วเนจโร ปริจารโก-ริกา อ โคจโร เอกจโร อนตลิกฺขจโร ณ ริกฺขจโร ยุ จรณ</i>)
ธาว +อ = ธาว	วิ่ง [<i>วัต. #อุปธาวติ สนธาวติ อภิธาวติ</i>]
ชฺ +อ = ชว	ไปเร็ว, วิ่งไป (<i>ณ สิมชโว</i>)
ป-ชท +อ = ปกชชท	วิ่งไป, แล่นไป, ไหลไป [<i>ต. ปกชชโต</i>]
สร +อ = สร	แล่นไป [<i>วัต. #สสรตี</i>] (<i>ณ สสรโร</i>)

อว-สร +อ = อวสร เทียวไป; มาถึง; พัก, อาศัย; ประชุมลง, รวมลง
[*อ้อช. อวสริ สนธิกับ ต่ เป็น ตทวสริ/ตทวสริสุ เสมอ*]

ปลาย +อ = ปลาย หนีไป [ต. ปลาโต; ปลาปีโต เหตุกัม.
ดู. ปลาเปตวา เหตุ. (ไม่ทอช)]

ป-อิ +อ = ปาย หนีไป, หลีกไป [*อ้อช. ปายิ ปายาลิ*]

เข้า ออก

ป-วิส +อ = ปวิส เข้าไป [*วัด. ปเวเสติ เหตุ. อ้อช. ปาวิลิ*
ป-อา-อ-วิส ได้เข้าไปแล้ว ต. ปวิภูริฐ ฐ. ปวิสส; ปเวเสตวา เหตุ.]

นิ-วิส +อ = นวิส ตั้งลง, มุ่งหมาย?; เข้าไปอยู่
[*ส้ต. นิเวสเย เหตุ. ย อาคม ต. นิวิภูริฐ (ยุ นิเวสน)*]

นิ-กม +อ = นิกขม ออกไป [*อ้นต. นิกขมนโต ต. นิกขนโต*
ดู. นิกขมม] (ณ เนกขมม ยู นิกขมม)]

ป-กม +อ = ปกกม หลีกไป, เดินออก; ก้าวไปข้างหน้า,
ตะเกียกตะกาย [*อ้อช. ปกกมิ ปกกามิ อ้นต. ปกกมนโต ต. ปกกนโต*]
(ยุ ปกกมม)]

นั่ง นอน

นิ-สท +อ = นิสีท นั่ง [ต. นิสินโน ฐ. นิสชช] (*ณจุ นิสีทโก*
ณย นิสชชา ยุ นิสีทนิ)

ส้-นิ-สท +อ = สนนิสีท นั่งสงบ ไม่เค็คคะนอง [ต. สนนิสินโน]

อุ-ป-นิ-สท +อ = อุปนิสีท นั่งใกล้ [ต. อุปนิสินโน]

อาส +อ = อาส อจจ นั่ง, พัก, อยู่; เข้าไป; หวัง [*วัด. อจจาเปติ*
อจจาปยติ เหตุ. อาณ. อาสินโน] (ยุ อาสน)]

อุ-ป-อาส +อ = อุปาส นั่งใกล้ (*ณจุ อุปาสโก*)

ปรี-ย-อุ-ป-อาส +อ = ปยิปุส นั่งใกล้

ลี +อ = เส สย นอน [ดู. สยิตวา อาณ. สยานโน]
(ณิ มณจสายี สมปริวตตสายี ออนุสโย ยุ สยนั เสน)

นิ-ลี +อ = อาศัย [ต. นิสสิโต อาศัยแล้ว (ซึ่ง) ฐ. นิสสาย]
(อ นิสสโย #อาสโย)

อว-ลี +อ = อวสสย อาศัย, เฝ้าอยู่ (*อ อวสสโย*)

นิ-ปท +ย = นิปชช นอน, หมอบ [ต. นิปนโน] (*ณย นิปชชา*)

หลับ ตื่น

สุป +อ = สุป หลับ [ต. สุตโต] (*ยุ สุปิน สุปน*)

นิ-ทา +ย = นิททาย หลับ (*ดู นิททายิตา ยุ นิททายน อ นิททา*)

นิททา ศัพท์ +อ ย = นิททาย หลับ, ประพฤติหลับ (*บาลิโยยการณ*)

ป-พุธ +ย = ปพุชฌ ตื่น [ต. ปพุทโธ] (*ดู ปโพธตา เหตุ.*)

ชาคร +โอ = ชาโคร ตื่น (*อ ชาโคร*)

ชคค +อ = ชคค ตื่น

วิชี +อ ย = วิช เวช วิชช สลด, ส่วงเวช; กลัว; หวั่นไหว (*ณ #ส่วโค*
ธมมส่วโค)

ต็ม กิน

ปา +อ = ปา ปิว ต็ม; รักษา; บริโภค; ให้เต็ม; ถึง [*วัด. ปายติ เหตุ.*
ต. ปีโต ฐ. ปีตวา; ปายตวา เหตุ. ฐ. ปาตุ ปิวติ] (ณิ มชชปายิ ธนปายิ
ณจุ ปายโก ชีรปโก อ ปาทโป กจจโป ณย เปยย ณ โคโป ตี ปีติ ปติ
ยุ ปาน)]

ปา +ส = ปิวาส (*เทฆาะ*) ปรารถนาจะเต็ม, อยากรเต็ม, กระจายน้ำ
(ปา>ปาปา>ปีปา>ปิวา) [ต. ปีปาลีโต] (อ ปีปาสา)

ภุช +อ = ภุชช (คน) กิน, บริโภค [*ภวิส. โภกชติ*
อนิย. โภชนิโย ต. ภุชโต ฐ. ภุชวา] (ณิ โภคิ กามโภคิ ณจุ คามโภชโก
ณย โภคโค ณ โภโค ปาฐิโภโค ตี ภุชติ ยุ โภชน ภุชชน)]

ภุช +ช = พุภุช (*เทฆาะ*) ปรารถนาจะกิน, อยากรกิน, หิว
(ภุช>ภุช>ภุชช>พุภุช>พุภุช (แปลงเพราะ ช ปัง.))

ฆส +ฉ = ชิฆจฉ (*เทฆาะ*) ปรารถนาจะกิน, อยากรกิน, หิว
(ฆส>ฆฆส>ฉิฆส>ฉิฆส>ฉิฆจ (แปลงเพราะ ฉ ปัง.)) (อ ชิฆจฉา)

ฆส +อ = ฆส กิน, บริโภค (*ณ ฆาส*)

ภกช +เอ = ภกเช กิน (*อ ภกชา*)

อส +อ = อส กิน (*ณ อาโส ปาตราโส สายมาโส*)

อท +อ = อท กิน; รักษา [ต. อนนั - ของกิน ข้าว ฯลฯ]
(ณ วิฆาสาโท (วิฆาส-))

ปรี-ภุช +อ = ปรีภุชช บริโภค; กิน, ใช้สอย [ต. ปรีภุชโต]

ปรี-ทร +อ = ปรีทร บริโภค-ใช้สอย เป็นประจำ, บริหาร, รักษา,
หลีกเลี้ยง (*ณ ปรีทาโร*)

ทัส ทัส +อ = ทัส ทัส กัด [ต. ทภูริฐ ทภูริฐ]

ขาท +อ = ขาท (คน, สัตว์) กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน
[อนิย. ขาทนิโย] (ณย ชชช)

เข +อ = ขาย กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน; เป็นอยู่, ปรากฏ

อช-โอ-ทร +อ = อชโธทร กลืน

คล +อ = คล กิน, กลืนกิน; หล่น; เคลื่อน

คิล +อ = คิล กิน, กลืนกิน

ลฬ +อ = ลฬ แลปลิ้น, เลี้ยว

นิ-ลฬ +ณ? = นิลลาฬ เลี้ยว, แลปลิ้น (*ชีวุท นิลลาฬตวา*)

ลิห+อ = ลิห เลห เลี้ยว; สบายใจ, เพลใจ [*วัด. #นิลเลหติ*
อ้อช. #ปลิหิ อนิย. เลหนิย] ณย เลยยั ณ เลห หตถ/ปตต/โอภูฐนิลเลทโก]

หิว อิ่ม

ฉา +อ = ฉา ฉห หิว, หิวข้าว, หิวน้ำ [ต. ฉาโต]

ติส +อ = ติส อิ่ม, เอิบอิ่ม, ยินดี [ต. ติตโต]

ติป +ย = ติปป อิ่ม, เอิบอิ่ม [ต. ติตโต] (*ติ ติตติ*)

ตปป +อ ณณย = ตปป ตปเป-ปย อิ่ม, เอิบอิ่ม, พอใจ; แสดง

ตป +อ ย ณณย = ตป ตปป ตปเป-ปย อิ่ม, เอิบอิ่ม; ร้อน, ร่ำร้อน, เผา
[วัด. #สนตปปติ ต. ตตโต] (ณิ อาตاپิ อ อาตโป ณ อาตโป อาตปโป)

ทำ สร้าง

กร +โอ = กโร ทำ [*วัด. กุพพติ กุริติ กุริเต ปัญ. กรสสุ*
ส้ต. กรเร กรเรถ การเย กุพเพถ กุริเพถ ทิย. อกา อกมท อ้อช. กริ อกริ

อกาลสิ อกสู อกตถ อกาลสิ ภวิส. กาทติ กาทิตี กาทามิ กาล. อกริสสุ]
[กรียติ กรียติ กรียเต กรียเต กรียยติ กรียยเต กรียยเต กัม.]

[อนิย. กรณิโย ตัพ. กา-กตตพโพ อ้นต. กโรนโต กร มาน. กูรมาโน อาณ. กราโน
ต. กโต #อกโต (น-); การิโต เหตุกัม. ฐ. กตวา ฐ. กาคู กตตุ]

(กริ อนตโก ภติโก ณิ พรหมจารี ปญญการี ปมตตจจารี มาลาการี
สาตจจการี ณจุ การโก การิกา อนตถการโก ซาลการิกา

วตตปปฏิวตตการโก การาบโก ตู กตตา ช ทุกกโร อัสสกโร ณย การิโย
อ หิตกโร เวยยาวจจโร ที่ปงโร ณ กโร กम्मการโร กุมภการโร

มาลาการโร มณิการโร สุวณณการโร อุตการโร อุการโร สงขารโร อภิสงขารโร
ปริกขารโร ปุเรกขารโร ตี วิคติ ยุ กรรม การณ การาปน กรรม]

กร +ยิริ = กยิริ ทำ [*วัด. กยิริติ ส้ต. กยิริรา เอยย>อา กยิริรา เถ>อาต]*

นินทิต +อ = นินทิต เตียบน, นินทา (อ นินทา)
 ครท +อ ฌณ = ครท ครท-ทย เตียบน, นินทา, เกลียด, ชัง (ณย คารยโท)

โกรธ รัก ชอบ เกลียด รังเกียจ อาย

กฐ +ย = กฐณ โกรธ, เคือง [ต. กุทโธ] (ณ โท โธ ย โกรธโน อุกุโรนโม)
 รุจ +ย ฌณ = รุจจ โรจ-จย ชอบ, ยินดี [ต. รุจโธ] (ณิ ฌมมรุจ)
 ปีย +อ = ปีย รัก (อ ปีย)

กุกกัจจ ศัพท์ +อาย = กุกกัจจาย เกลียด, รังเกียจ, ประพดติรังเกียจ
 คุป+ณ = ฆิคุจจ (ทฆากะ) เกลียด, รังเกียจ (คุป>คุป>คุคุป>คิคุป>ฆิคุป>ฆิคุจ
 (แปลงเพราะ ฆ ปัจ))

ลชชี่ +อ = ลชช อาย, ละอาย (อ ลชชชา)
 ทเร +อ = ทราย (เอ>อาย) อาย, ละอาย [มาน. ทรายมาโน]

ร้อง ร้องไห้ หัวเราะ ร่าเริง ยินดี

รุ +อ = รว โร ร้อง [วัด. #วิรวติ] (ณ รโว)
 รุท +อ = รุท โรท ร้องไห้ หลั่งน้ำตา [ต. รุณโน รุณณนการ-อัน #ปโรท]
 เทว +อ = เทว ร้องไห้, คร่ำครวญ; เล่น [วัด. #ปรีเทวติ]
 กท กนท +อ ฌณ = กนท กนท-ทย ร้องไห้, คร่ำครวญ; ร้องเรียก; ่วนวาย
 [วัด. #ปกกนทติ]

เค +อ = คาย ออกเสียง, ชักกล่อม, ร้องเพลง [ต. คีโต]
 สเค +อ = สงคาย ชำระ, สะสาง; รวบรวม, จัดสรร, ร้อยกรอง;
 ชักซ้อม; สวดพร้อมกัน [วัด. สงคายติ ต. สงคีโต] (ติ สงคีติ สเค
 ยู สงคายนา เอ>อาย)

ทส +อ = ทส หัวเราะ, ร่าเริง [ต. ทสฺสฺ #ปทสฺสฺ]
 (ณรุ สมปทสโก ณ ทาโส #ปรีทาโส)
 ชคฆ +อ = ชคฆ หัวเราะ, ร่าเริง
 รม +อ = รม ยินดี [อนีย. รมณีย ต. รโต] (ต. #อกริม)

(กวิ กุณชโร (กุณช-) อมนโรม ณ อาราม ติ รติ ยู อารมมณ)
 มท +อ = โमत ยินดี ยู โमतนา โमतน์ ตัท. ตา มุทิตา
 ป-มท +อ = ปโมท ยินดี อ ปโมท ณ ปโมเท ยู ปโมทนา
 #อนุโมทนา ตัท. ณย ปามุชซ์ ปาโมชซ์
 นนท +อ = นนท ยินดี, อิมใจ [วัด. #อภินนทติ] (อ อานนโท

อินนทิต ยุนนทิต

ตุส +ย = ตุสส ยินดี, เอิบอิม [ต. ตุสฺสฺ] (ณ สนโตโส ติ สนตฺสฺ)
 สาท +อ = สาท ยินดี, สบายใจ, เฟลิ่งใจ [วัด. #อสสาทติ]
 (ณ สาท, อสสาท ญ สาทุ ทวาน อร่อยเพราะ)

ปรารถนา, อยาก, ต้องการ

ฉนท +ณณ = ฉนท ฉนท ยปรารถนา, อยาก, ต้องการ, พอใจ
 กมุ +อ ฌณ = กาม กาม-มย ปรารถนา, อยาก, ต้องการ
 (ณ ฌมมกาม ทิตกาม ติ นิกนติ)
 ปตถ +ณณ = ปตถ-ถย ปรารถนา, อยาก, ต้องการ, ขอ, มุ่งหวัง
 [มาน. ปตถยมาโน อาน. ปตถยาโน] (ย ปตถนา)

อิส อิจจ +อ = อิจจ ปรารถนา, อยาก, ต้องการ
 [ปัญ. #อติจจณ ปรารถนาสง, โปรดสัตว์ทั้งหน้า ต. อิจฺจฺ] (ณย อิจจ อ อปปัจจโธ)

อาสาส +อ = อาสาส อาสิส อาสิส หวัง, ปรารถนา
 อาสิสิ +อ = อาสิสิ หวัง, ปรารถนา
 ปฏี-อาสิสิ +อ = ปจจาสิส หวังเฉพาะ, ปรารถนาเฉพาะ
 กข กงข +อ = กงข หวัง, ปรารถนา, สงสัย, ... (ณย ปาฏิกงข)
 ป-วร +ณณ = ปวาเร-รย ปรารถนา, อยากได้; ปวารณา กัต. เทตฺกัต.
 ปิท +ณณ = ปิเท-ทย ปรารถนา; กระหิม? (คริมใจ, ภูมิใจ, อิมใจ)
 ลุก +ย = ลุกภ โลก, ละมับ, มั่นมก, ออก [วัด. #โอสฺสฺ] (ณ โลก)
 รณช รนช +อ ย = รช รณช รชช กำหนด, ย่อม
 [ต. รตโต #วิรวติ เพื่อหน่าย คลายกำหนด] (ณ รโค รงโค #วิรวโค)

ส-อา-รณช +ย = สารชช กำหนดนัง, ย่อม [ต. สารตโต]
 นิ-วิท +อ = นิพพินท เปื่อนนาย [ต. นิพพินโน นิพพินโน]

คิด รู้ ระลึก นึก จำ พิจารณา สงสัย

จินต +ณณ = จินเต-ตย คิด, รู้ นึก [อัน. จินตลิจินตลฺ จินตย จินตยฺ] (ย จินต)
 ตก +ณณ = ตกเก-กย ตริก (ณ ฌมมตกโก)
 สร +อ = สร ระลึก, นึก; แล่นไป [อนีย. สรณีย ต. สโต]
 (ตฺ สริตา; สาเรตา เหตุ. ณ วิปฏิสาริ ติ สติ ยฺ สรณ)

ธา ธร +อ ฌณ = ธร ธาเร-รย ทธา (ทฆากะ) ทรงไว้, ทรงจำ; ร้องรับ
 (ตฺ ธาธา ธาธา ณย มารเธยฺ อ วิชชาโร วินยโร ฌมมโร กาสาวโร
 ติปฏิกโร ชุตินโร ปัสสฺสโร อธิมยปตตจิวรรธ อุตตมรูปธธา (อติล)

อิ อูทิต (อุทก-) ยฺ สโมธานิ (ส-โอ-) ธรรม

ณ +อ = ณณ ฌาย (เอ>อาย) เพลง, เพลงด้วยใจ, พิจารณา, คิด; เผา,
 ไหม้ ร่าร้อน, สว่าง [ต. ฌายิตวา] (อ อภิฌา ยฺ ฌาน)

อุ-ณณ +อ = อุชฌาย (เอ>อาย) เพลงโทษ, ยกโทษ(ของผู้อื่น)ขึ้นพูด,
 เตียบน, โพนทนา

วิ-ณณ +อ = วิชฌาย (เอ>อาย) (ไฟ) ตับ

ญา +นา = ชานา รู้ [สัท. ชณญา ภวิส. ชานิสสติ ญสสติ
 อันต. ชาน ตัพ. ญาตพโท ชานิตพโท ต. ญาโต ตฺ. ญตวา ชานิตวา ชานีย
 ชายิตวา (นา>ย) ตเว. ญาตเว ตฺ. ญาตุ ชานิตฺ] (ณรุ ชานนโก
 เกสชชชานนโก ตฺ ญาตา รุ ฌมมณย มตตณย สพพณย วรณย วทณย
 กตณย รตตณย ณย ฌยโย ยฺ ญณณ # ฌณณณ ทุชชาน ตยย ญาตยย)

วิ-ญา +นา = วิชานา รู้แจ้ง, รู้พิเศษ [ต. วิชานิตวา]
 (รุ วิณณ ณย วิณณยโย #สุวิณณยโย อ สณญา ติ วิณณตติ ยฺ วิณณณณ
 วิณณณปณ วิชานณ)

ส-ญา +นา = สณชานา รู้พร้อม, รู้จัก, จำได้ [ต. สณชานิตวา]
 (อ สณญา ยฺ สณณณณ สณชานณ)

ป-ญา +นา = ปณณาย (นา>ย) รู้, ปรากฏ [วัด. ปณณยติ ปณณายติ
 อช. ปณณาย ต. ปณญาโต] (อ ปณญา ยฺ ปชานณ)

อน-ญา +นา = อนชานา อนญาต [ต. อนณญาโต]
 อา-ญา +อ = อนญา รู้ทั่วถึง, บรรลุ, ตรัสรู้ [วัด. อาณาเบติ เหตุ.
 'ให้รู้ทั่ว' สัง, บังคับ อช. อนณยาลิ ต. อาณตโต ตฺ. อนณญา] (ตฺ ญาตา
 อนณญาตา อ อนณญา)

มน +ย = มณณ รู้, เข้าใจ, สำคัญ, คิด
 อติ-มน +ย = อติมณณ ดูถูก, ดูหมิ่น
 มน +โอ = มโน รู้, รู้จัก, บรรลุ, ตรัสรู้ (ติ มติ สารมติ)
 ส-มน +โอ = สมมโน? รู้พร้อม ... [ต. สมมโต] (ติ สมมติ)
 วิท +อ = วิท รู้, รู้แจ้ง [วัด. #ปฏฺ(นิ)เวเทติ เหตุ. 'ให้รู้'=บอก
 ตัพ. เวทิตพโท] (ณิ กตเวทฺ รุ โลกวิทฺ สพพวิทฺ ณย วิชชา อวิชชา ยฺ เวทนา)

พฐ +ย = พฐณ รู้, ตรัสรู้, ตื่น [ต. พฐโธ อาน. #อภิสพฐธาโน]
 (ตฺ พฐณิตา ช พฐนุโพธ อ โพธิ ติ พฐิต ยฺ พฐณณ)

มฺน +นา = มฺณา รู้, ตรัสรู้; นิ่งอยู่ (อ โมน อ มฺนิ)
 อุ-ป-ธธ +ณณ = อุปธธ-รย ไคร้ครวญ, พิจารณา

อา-วช +อ	ณ ฌย	=	อววชช อววชเช-ชย	ไคร้ครวญ, พิจารณา
มาน +ส	=	วิ-วิมัส	(เทวภาวะ)	ไตรตรอง, ทดลอง, พิจารณา, ใต้สวน (มาน>มาน>มามาน>มีมาน>วิมาน>วิม (แปลงเพราะ ส บัง))
นิ-สม +ณ ฌย	=	นิสฺสาม-มย	ไคร้ครวญ, พิจารณา, แลดู, ฟัง [ดู. นิสฺมม]	
ลั-อส +อ	=	สมมส	(ลั>สมมา>สมม)	พิจารณาด้วยดี, พิจารณาโดยชอบ
ปฏิ-ลั-ชา +ย	=		พิจารณา [ดู. ปฏิลัชา ปฏิสงฺขา ปฏิสงฺขาย]	
อนุ-วิท +อ	=		พิจารณา [ดู. อนุวิจจ]	
อว-อิกฺข +อ	=	อเวกฺข	พิจารณา [ดู. อเวกฺขย]	
ลั-อว-อิกฺข +อ	=	สมเวกฺข	พิจารณา [ดู. สมเวกฺขยย สมเวกฺขยยาน]	
ปติ-วิ-อิกฺข +อ	=	ปจฺจเวกฺข	พิจารณา [ดู. ปจฺจเวกฺขย]	
ปฏิ-ลั-จ-อิกฺข +อ	=	ปฏิสฺสจกฺข	เห็นพร้อมเฉพาะ, พิจารณาเห็น	
กช กชช +อ	=	กชช	สงสัย, หวัง, ปรารถนา, ... (ณฺย ปาฏิกงฺข)	
สก +อ	=	สงก	สงสัย; กล่าว, สะตั้ง; ไป, ถึง, บรรลุ	
ลั-ลั +อ	=	ลัสย	สงสัย	

หลง ลิม

มุท +ย	=	มุยท	หลง [ดู. มุฬโห มุฬโห] (ณ โมโห)
มุส +ย	=	มุสส	ลิม [ดู. มุฏฐุ วัต. #ปมุสสติ ต. #ปมุฏฐุ]
มท +ย	=	มชช	เมา, ประมาท, เลินเล่อ [ดู. #ปมตโต ต. #ปมชช] (ณฺย มชช ณ ปมาโท)
มุจจ +อ	=	มุจจ	หลง, เป็นลม, สลบ, แน่เน็ง
ลูก +อ	=	ลูก โลก	หลง [วัต. #ปโลภาติ เทต. 'ให้หลง' แปลเป็นกัตตุ. ว่าหลอกล่อ]

ถาม ฟัง ได้ยิน เขียน

ปุจจ +อ	=	ปุจจ	ถาม [ดู. ปุฏฐุ] (อ ปุจจา ยฺ ปุจจนา)
ปฬห +อ	=	ปฬห	ถาม [วัต. #ปริปฬหติ]
สุ +ณฺณ	=	สุโณ สุณา	ฟัง, ได้ยิน [วัต. สุณาติ สุโณม; สฺยยติ สฺยติ กัม. สวาเวติ เทต. อัช. อสฺโสสิ อสฺโสสิ #อนุสวาเวติ เทต.; อสฺโสสิตถ; อสฺโสสิ อสฺโสสิมหา ตวันต. สุตวา ต. สฺโต; สวาโต สวาปิโต เทตกัม. ต. สุตวา ต. โสตุ] (ณ ฌมฺมสฺสวารี ณฺวฺ สวาโก สวาวิกา ตฺ โสตา ติ สฺติ ยฺ สวาน ฌมฺมสฺสวาน)
ปฏิ-สุ +ณา	=	ปฏิสุณา	ฟังตอบ, ตอบรับ, รับฟัง, รับคำ, รับรอง [วัต. ปจฺจสุณาติ อัช. ปจฺจสุโสติ ต. ปฏิสุโต ต. ปฏิสุณิตวา]

สุ +ส	=	สุสสุส	ปรารถนาจะฟัง, อยากฟัง
อว-ธา +อ	=	โอทท	ฟัง [วัต. (โสติ) โอททติ ต. โอหิโต]
วิ-สท +อ	=	วิสท	รับคำ
ลิข +อ	=	ลิข	เขียน; ทำให้บาง (กลิ้ง, ขัด, ชูด)
คนถ +ณ ฌย	=	คนถ-ถย	แต่ง, เรียบเรียง, ร้อยกรอง
รจ +ณ ฌย	=	รจ-จย	ทำ, จัดแจง, แต่ง, เรียบเรียง, รจนา
คน +ณ ฌย	=	คน-ณย	นับ, คำนวณ
ลูป +ย	=	ลูปป	ลบ, ลบออก, ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ [ดู. ลุตโต]
มา +อ ย ณา โอ	=	มา มาย มินา มิโน	รัก, ทะนุถนอม; นับ, ชั่ง, เปรียบเทียบ [ดู. นิमितติ] (ตุ มาตา อ ปฏิมา ปติมา ณ มตฺตา ยฺ มานํ ปมานํ ปริมาณํ อุปมานํ)

ดู เห็น

โอ-โลก +ณ ฌย	=	โอโลเก-กย	มองดู, เห็น
ทิส +อ	=	ทิสส	เห็น, ปรากฏ
ทิส +อ	=	ปัสส	เห็น, ดู [วัต. ทิสฺสติ กัม. สัต. ทกฺเขมุ เอยฺยา>เอมุ ทีย. อททส อททส อัช. อททสฺสุ อททสฺสาม (อททลิมฺหา) ภวิส. ทกฺขติ อนีย. ทสฺสนีย โต้ท. ทฏฺฐทโพ ต. ทิฏฺฐุ; ต. ทิสฺวา ทิสฺวาน ตฺ. ทฏฺฐิ (ณ ฌ ฌยทสฺสิ ปรวชฺชานุปสฺสิ ข ทุททโส สฺทททโส สฺททโส ติ ทิฏฺฐิ ยฺ ทสฺสนํ อารี ฌยทสฺสวารี สทพทสฺสวารี)]
อิกฺข +อ	=	อิกฺข	เห็น, ดู, ฟัง, พิจารณา (อ #อฺเพกฺขา)
อนตร-ธา +อ ย	=	อนตรธาย	ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ, อันตรธานไป [ดู. อนตรทิตโต]
มิล +อ ณ ฌย	=	มิล มีเล-ลย	หลับตา [วัต. #นิมิลติ]
อฺ-มิล +อ	=	อุมมิล	เปิดตา, ลืมตา
มิล +อ	=	มิล	หลับตา [วัต. #นิมิลติ นิมมิลติ]
อฺ-มิล +อ	=	อุมมิล	เปิดตา, ลืมตา
ป-สุ +อ	=	ปสว	ประสบ, พบ, เห็น

แสดง

ทิส+ณ ฌย	=	เทเส-สย	แสดง (นามธรรม), กล่าว, สวด [ภวิส. เทเสสฺสติ] (ณฺวฺ เทสโก ฌมฺมเทสโก ภตฺตฺเทสโก มคฺคฺยฺเทสโก ยฺ เทสฺนา ฌมฺมเทสฺนา)
ทิส+ณ ฌย	=	ทสเส-สย	แสดง (รูปธรรม) [อัช. ทสฺเสสิ ทสฺเสสิ ทสฺสย ทสฺสยีสฺ ต. ทสฺสิโต กัม.]

อฺ-ทิส +อ ณ ฌย	=	อฺทิส อฺทเทเส-สย	แสดงขึ้น [ปัญญา. อฺทิสตฺ ตฺ. อฺททิสฺติวา อฺททิสฺย; อฺททิสฺส 'เงาะจง' ใช้เป็นกิริยาวิเศษณ์]
นิ-ทิส +อ ย	=	นิททิส นิสฺส	ชี้แจง, แสดง, อธิบาย; อ้าง, อ้างถึง [ดู. นิททิสฺสุ นิสฺสิโต] (ยฺ นิสฺสนํ)
อป-ทิส +อ ย	=	อปทิส อปทิสฺส	แสดงอ้าง, อ้าง, กล่าวอ้าง, ชี้แจง [ดู. อปทิสฺติวา] (อ อปทิสฺส ณ อปทิสฺส ยฺ อปทิสฺสนํ)

ปรากฏ

วิ-สุ +อ	=	วิสฺสว	ปรากฏ, มีชื่อเสียง [ดู. วิสฺสุโต]
ปาตฺ-ภู +อ	=	ปาตฺภูว	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด [อัช. ปาตฺภูว]
ปาตฺ-ร-ท +อ	=	ปาตฺรโห	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด [อัช. ปาตฺรโหสิ]
ป-ญา +ณา	=	ปณฺญา	(นา>ย) รู้, ปรากฏ [วัต. ปณฺญยติ ปณฺญายติ อัช. ปณฺญยติ ต. ปณฺญาโต] (อ ปณฺญา ยฺ ปณฺยานํ)

ศึกษา เรียน

ทม +ณ ฌย	=	ทเม-มย	ทรมาน, ฝึก [ดู. ทนโต] (ณฺวฺ ทตฺถิทมโก กุลทมโก ณฺย ทมโม อ ทโม)
สิกฺข +อ	=	สิกฺข	ศึกษา (อ ลิกฺขา ยฺ ลิกฺขณํ)
อธิ-อิ +อ	=	อชฺฌมาย	ศึกษา, เล่าเรียน, อ่าน, สาธยาย [วัต. อธิเต ฌมฺพนใน ไตร.]
อธิ-อิ +อ	=	อธิย อธิย อธิย (อิ>ย)	ศึกษา, เล่าเรียน, อ่าน, สาธยาย [วัต. อธิยติ อธิยามิ อันต. อธิยโน ตฺ. อธิยมาโน ตฺ. อธิยิตวา]
คท +ณหา	=	คณหา	เรียน, เล่าเรียน [ดู. อชฺคคณฺหิตวา] (ยฺ อชฺคคณฺหนํ อชฺคคณฺหนํ)
ลั-ณเฒ +อ	=	สชฺฌมาย	(เอ>อาย) สวด, สาธยาย, ฟ่อง (อ สชฺฌมาย)
ปรี-ยต +	=		เล่าเรียน [ดู. ปรียตโต] (ติ ปรียตฺติ)
ปรี-ย-อาป +อฺณ	=	ปรียาปฺณ	เล่าเรียน (ยฺ ปรียาปฺณณํ)

แผ่ แปลง

ผร +อ	=	ผร	แผ่ไป
ตณ +โอ	=	ตโน ตนฺ	แผ่ไป, ขยาย
นิ-ฉร +อ	=	นิฉฺฉร	(เสียง, รัศมี) แปลงออก, (สายฟ้า) แลบ, (ลิ้น) แลบออก อกมฺ.

ปฏิ-ทา +อ = ปฏิเท ให้กลับ, ให้คืน
ปริ-วิส +อ = ปริวิส ให้/ถวาย/เลี้ยง อาหาร, อังคาส (คำชม)

นิ-ยต +ณ ฌย = นิยยาเท-ทย (ต>ท) มอบให้, แลกเปลี่ยน
(คัมภีร์ฝ่ายศาสนาแปลง ต เป็น ท ส่วนคัมภีร์ฝ่ายโลกียะไม่แปลงเป็น ท)

ปฏิ-ปท +ณ ฌย = ปฏิปาเท-ทย มอบให้, จัดหาให้, จัดแจง, ให้สำเร็จ, บันดาล

โอ-?? +ณ ฌย = โอโณเช-ชย อุทิศ, ให้, ล้าง, ชำระ

ลก +อ = ลก ได้ [อช. อลตถ (=อลก) อลตถ (=อลก)]

ภวิส. ลจจติ ตัพ. ลททโพท ต. ลทโร ต. ลทธา ลทท ต. ลทฐิ

(ข ทุลโล สุลโล ฌย ลพโณ ณ ลาโณ ตี ลทฐิ)

ปฏิ-ลก +อ = ปฏิลก ได้เฉพาะ, กลับได้

วิท +อ = วินท ได้, ประสบ; พิจารณา; ยินดี

จฺร +ณ ฌย = โจเร-รย ลัก, ขโมย [อช. โจเรสิ โจเรสุ โจเรยิ โจเรยีสู]
(ตุ โจเรธา ณ โจโร)

เถน +ณ ฌย = เถเน-นย ลัก, ขโมย

อว-ทร +อ = อวทร ลัก, ขโมย (ณ อวหาโร)

จับ รับ ถือ

คท +ณหา = คณหา ถือเอา, จับ, รับ [วัด. คณหาติ คณหติ; คยหติ กัม.

อช. อคณหิ คณหิ อคคเหลสิ คณหีสู; อคาหยิ ฌย เทต.

ภวิส. คเหลสตี ตู. คเหตุวา ต. คเหตุวิ (ณวุ คาทโโก ฌย คยหิ อ เคห วิคคโห
ณ คาทโ ปตตคคาทโ รชชुकคาทโ รสมิคาทโ องกุตคาทโ ฆร ยุ คทณน คณทณน)

อุ-คท +ณหา = อุคคณหา หยิบ, หยิบขึ้น, ยกขึ้น [ดู. อุคคเหตุวา; อุค
คทาเปตวา เทต.]

ป-คท +อ ฌหา = ปคคท ปคคณหา ถือ, จับ, ประคอง, ยกย่อง,

สนับสนุน, อุดหนุน [ดู. ปคคยท] (อ ปคคโห ยุ ปคคทณน)

ปฏิ-คท +ณหา = ปฏิคคณหา รับเฉพาะ, รับประเคน

อา-ทา +ย = อาทีย ถือเอา, ยึดถือ [ดู. อาทาย อาทียิตวา อาทียิตวา
#ปริยาทาย อาน. อนุปาทิยาโน (น-อุป-)] (อ #อุปาทา)

ส-อา-ทา +ย = สมาทีย ถือเอา, ยึดถือ [ดู. สมาทาย สมาทียิตวา]

ส-อา-ทา +ณาเป เทต. = สมาทเป ให้ถือเอา แปลให้เป็นกัตตวาจาก

ในความหมายว่า 'ชักชวน' [ดู. สมาทเปตวา ต. สมาทปีโต] (ณวุ สมาทปีโก)

ส-อา-ทย +เอ = สมาทเป (ย>ป) ชักชวน [ดู. สมาทปีโต] (ณวุ สมาทปีโก)

อา-มส +อ = อามส จับต้อง, ลูบคลำ [ดู. อามภูโฐ]

ปรา-มส +อ = ปรามส จับต้อง, ลูบคลำ, ยึดมั่น [ดู. ปรามภูโฐ] (ณ ปรามโส)

จุป +อ = จุป ลูกต้อง, สัมผัส [วัด. #อจจุปติ]

มุส +อ = มุส มุสสุส ลูกต้อง, สัมผัส [ดู. มุสสุ ต. มุสสุ] (ณ มุสโส)

หน +อ = จรด, ชน, กระทบ [ดู. อาหจจ #อุปหจจ

ปฏิทณญ อุหจจ ถอนขึ้น]

ส-ปฏิ-อิส +อ = สมปฏิจจ รับ, รับพร้อม

ลา +อ = ลา ถือเอา (ณวุ มหุลโล)

อนุเคราะห์ ช่วยเหลือ

อน-คท +ณหา = อนุคคณหา อนุเคราะห์, ช่วยเหลือ

อุป-ถมิ +อ = อุปถมก อุปถมก ช่วยเหลือ, ทำให้มั่นคง, อุดหนุน,
อุปถัมภ์, คำจุน, สนับสนุน [ดู. อุปถมกัตวา]

ใส่เข้า เก็บ ถอน เอาออก

ป-ชিপ +อ = ปกชิป ใส่, ใส่เข้า [ดู. ปกชิตโต]

นิ-ชิป +อ = นิกชิป เก็บ [ดู. นิกชิตโต]

อา-วท +อ = อพพท ถอน; นำมา [ดู. อพพยท] (ณ อวาทโ
อวาท (มกค) #วาท (มกค))

ปฏิ-สม +ณ ฌย = ปฏิสาเม-มย เก็บรักษา, ยึดครอง [วัด. #สสาเมตวา] (ยุ ปฏิสาเม)

ดึง ลาก ดุด ชัก ยก

นิ-กทฒ +อ = นิกกทฒ ดึงออก, ลากออก

อา-กทฒ +อ = อากทฒ ดึงออก, ลากออก, ดุด, ชัก

อฉิ อณฉ +อ = อณฉ ดึง, ลาก, ดุด, ชัก

อุ-ชิป +อ = อุกชิป ยก, ยกขึ้น [ดู. อุกชิตโต]

อา-รूप +ณ ฌย = อาโรเป-ปย ยก, ยกขึ้น [ดู. อาโรปีโต] (ยุ อาโรปน)

วิ-โอ-รूप +ณ ฌย = โวโรเป-ปย ยกลง; ปลงลง [วัด. (ชีวิตา) โวโรเปติ
ปลงลงจากชีวิต =ฆ่า ต. โวโรปีโต] (ยุ โวโรปน)

โอ-ตร +ณ ฌย เทต. โอตาเร-รย ให้ข้ามลง (=ยกลง)

เหยียบ ทูบ ตี ฆ่า ทำร้าย เบียดเบียน

อา-กม +อ = อกม เเหยียบ, ย่ำ [ดู. อกมโต]

มถ มตถ +อ = มถ มตถ มถ ระบาย, ทำให้ชุ่มฉ่ำ, ย่ำยี

มทท +อ = มทท เเหยียบ, ย่ำ, ย่ำยี, ขยำ [ดู. มตโต]

โอ-มทท +อ = โอมทท เเหยียบลง, ขยี้มลง ...

ป-ทร +อ = ปทร ประหาร, ทูบ, ตี (สิ่งมีชีวิต) [ดู. ปทโต]

ปฺถ +ณ ฌย = ปฺถถย โปเถ-ถย ประหาร, ทูบ, ตี [วัด. #นิบโปเถติ]

กฺฎ +ณ ฌย = โกฏ-ฎย ตอก, ต่ำ, ทูบ, บู [วัด. #อาโกฏติ]

โกฏฏ +อ ฌย = โกฏฏ โกฏฏ-ฎย ตอก, ต่ำ, ทูบ, บู

หน +อ = หน ฆ่า, เบียดเบียน, กำจัด [วัด. หนญติ กัม;
วธติ วธติ (หน>วธ); วธติ เทต.; ฆาเตติ (หน>ฆาต); ฆาเตติ ฆาตยติ เทต.

สตี. ฆาตย เทต. ต. หโต ตู. หนตวา วธิตวา ฆาเตตวา ต. หนต]

(ณ ปาณฆาตี ปรูปฆาตี ณวุ ฆาตโก โคฆาตโก โจรฆาตโก ฆสฆาตโก
ตุ หนตวา วฆตวา รุ วฐ ฌย วฐเณ ณ วธ อรูปฆาโต ยุ อาฆาตณ)

ทุ +ณ ฌย; นา = ทุเณ ทุณา ทุนา เบียดเบียน (อ อุปทพโว)

หน +ย = หนญ เบียดเบียน, กระทบกระทั่ง [วัด. หนญติ กัต.]

หิสิ +อ ฌย = หิสิ หิสเ-สย เบียดเบียน (ณวุ อหิสโก (น-))

ปีฬ +ณ ฌย = ปีฬ-ฬย เบียดเบียน, บีบคั้น, ฆ่า

ฆฎ +ณ ฌย = ฆฎ-ฎย เบียดเบียน, เบียดเสียด, รวมกัน

พาท +อ = พาท ห้าม; ทำลาย, ฆ่า, เบียดเบียน (อ อาพาโ)

พฺธิ พธ +ณ ฌย = พฺนุเธ-รย เบียดเบียน (ณ ปลิโพธ (ปริ-))

เหฐ +อ = เหฐ เบียดเบียน, บีบคั้น [วัด. #วิเหฐติ]

ตุท +อ = ตุท แทง, เสียบ; ชนะ, ครอบงำ, ทำอันตราย
[วัด. #อภิตุทติ ต. #อภิตุณโน]

วิธ +ย = วิชฌ แทง, เสียดแทง [ดู. วิทโร ตู. วิทธา]

ปฏิ-วิธ +ย = ปฏิวิชฌ แทงตลอด [ดู. ปฏิวิทโร ตู. ปฏิวิทธา]

รุช +ย = รุชช แทง, เสียดแทง; เป็นโรค, เจ็บป่วย (ณ โรโค)

ทุส +ย = ทุสส ไม่ชอบใจ, ทำลาย, ประทุษร้าย [ดู. ทุสสุ]
(ณ โทโส ปโทโส)

อป-ราร +ย = อปรชฌ ประทุษร้าย, ฆิต

ฆ่า: ฆาเตติ วธติ (หน), หีสติ, มาเรติ ให้ตาย,
ชีวิตา โวโรเปติ ปลงลงจากชีวิต, ปาณ อติปาเตติ ยังชีวิตให้ตกลง,
ชีวิตกุขย ปาเปติ/ปาปีโต ให้ถึงความสิ้นชีวิต

ตัด เจาะ ทำลาย แยก เลื่อม

ลู	+นา	=	ลูนา ลุณา	ตัด, เกี้ยว [ต. ลูโน] (ยุ ลวนัน โลมณี)
กนต	+อ	=	กนต	ตัด, ผ่า, เชือด, ควัก; กรอด้าย, ปั่นด้าย
ผล ผพ	+ณณ	=	ผาเล-ลย	ตัด, ผ่า
เว	+อ	=	วย วาย	กรอด้าย; ให้เหยียดห่างไป; สรรเสริญ; สำรวม (ณ วาย วาย ตนตวಾಯ)
กุส	+อ	=	กุส	ตัด, ต่ำ ...
จฺ	+นา	=	จฺนา	กำจัด, ทำลาย
จฺส	+ณณ	=	จฺเส-สย	กำจัด, ทำลาย
ทฺ	+ณณ	=	ทฺเส-สย	กำจัด, ทำลาย, ประทุษร้าย (ณฺ ทฺเสสย โภจฺจฺสย)
ทล	+อ ณณ	=	ทล ทาเล-ลย	ทำลาย, แยก [วัด. #ปทาเลติ]
ภิท	+อ	=	ภินท	ทำลาย, ต่อย, ตัด สกมม. [ต. ภินโน] (ตุ เกตตทา)
ภิท	+ย	=	ภิชช	แตก; ต่างกัน อกมม. [ต. ภินโน วัด. #ภิชชติ] (อ #ปฏิสนฺภิทา ณ เกโท สีสเกโท)
ผล	+อ	=	ผล	แตกสลาย; ทำลาย; สำเร็จ, เผล็ดผล
มุจฺล	+อ	=	มุจฺล	บาน, เผยออก, แยก, ทำลาย, สลาย [ต. มุจฺลโต]
มุจฺ	+อ ณณ	=	มุจฺ โผจฺ-ญย	บาน, เผยออก, แยก, ทำลาย, สลาย; สะบัด, ปรบ [ต. มุจฺโล] (ยุ โผจฺนํ ปรบ(มือ))
ภณช	+อ	=	ภณช	หัก, ผ่า, ทำลาย [ต. ภณโค ภาจฺจฺ] (ณ ภณโค ภจฺ)
ภช+อ	=	ภช	แบ่ง, จำแนก; คบ, เสพ (ณย ภาคโย)	
ณ สวิภาโค ทิ ภตติ วิภตติ ยุ ภชน				
ภช	+ณณ	=	ภชช-ชย	แจก, จำแนก (ณ ภาโค ทิ วิภตติ)
นส	+ย	=	นสส	ฉิบหาย, พิณาศ [วัด. นาสติ นาสยติ เหตุ. ต. นจฺจฺ; นาสิตี เหตุกัม.] (ณฺ กบฺวินาสโก ณ วินาส)
ลี	+อ ย	=	ลย ลาย ลีย	ละลาย, พิณาศ, ย่อยยับ [วัด. #วิลียติ]
เฉ	+อ	=	ฉว	ตัด, ฉีก, ขาด, ทำลาย [ต. เฉตว]
ฉิท	+อ	=	ฉินท	ตัด, บั่น, แบ่ง, ผ่า, ทอน, ชิง สกมม. [วัด. #สณฉินทติ ต. ฉินโน ต. อจฉินทติ อฉิท] (ณฺ สฉินทติ)
อา-ฉิท	+อ	=	อจฉินท	ตัด, ชิง สกมม. [ต. อจฉินโน ต. อจฉชช อา-ฉิท]
สํ-อ-ฉิท	+อ	=	สมุจฉินท	ตัดขาด ... สกมม.
อ-ฉิท	+อ	=	อจฉินท	ตัด, ขจัด สกมม. [วัด. อจฉชชติ กัม. ต. อจฉฉฺจฺ]

‘อันเขาทั้ง, อันเป็นตน’]

ฉิท	+ย	=	ฉิชช	ขาด, ทะลุ, แยก, สลาย อกมม. [วัด. #ปจฉิชช; ต. ฉินโน] อ ฉิทํ ชอง ฉิทท ณ เฉโท ปริจเฉโท ยุ ฉิชชน
ฉิทท	+ณณ	=	ฉิทท-ทย	เจาะ, เป็นรู, เป็นโพรง
เฉท	+ณณ	=	เฉท-ทย	ตัด, ผ่า ... (ยุ เฉทนิ)
ชี	+ย	=	ชีย	สิ้น, เลื่อม, หมด; อยู่, อาศัย [วัด. เขเปติ เหตุ. ต. ชีโน] (ณ ชโย ปริจโย ธนภโย)

ขุด ไถ ไส

กส	+อ	=	กส กสส	ไถ, เสือก, ไส [วัด. กสาเปติ เหตุ. (ไม่ทอ)] ต. กจฺจฺ] (ณฺ กสโก กสโก อ กสิ)
ชน	+อ	=	ชน	ขุด, เจาะ, ไส [วัด. ชนาเปติ เหตุ. (ไม่ทอ)] ต. ชโต] (ภวิ #สงฺโย (ส-) ตุ ชตตทา)
ตจฉ	+อ	=	ตจฉ	ถาก, ไส, ทำให้บาง (ณฺ ตจฉโก)
ลิช	+อ	=	ลิช	เขียน; ทำให้บาง (กลิ้ง, ขัด, ขูด)

คด งอ

อิลช	+อ	=	อิลช	งอ, คู้เข้า [วัด. #สมิมยชติ, สมิมยชติ]
ภุจ	+อ	=	ภุจ	คด, โค้ง, งอ, โกง, บิด, ตัด, เกี้ยว, ปั่น
ภุช	+อ	=	ภุช	คด, งอ, (ง) ขด [ต. #อภุชิตววา (นัง) คู้(ปลั่งกั)]

ครอบงำ กดขี่

อภิ-ภู	+อ	=	อภิว	ครอบงำ [ต. อภิวโต ต. อภิวุย] (ภวิ อภิว #สพพภิว)
ป-สท	+อ ย	=	ปสท ปสยท	กดขี่, ข่มเหง [ต. ปสยท] (ณย ปสยโท)

สำเร็จ

กปป	+อ ณณ	=	กปป กปเป-ปย	สำเร็จ, กำหนด, ถึง, บรรลุ; ทำ, คิด, นึก... ; ตัด, โกง
ติร	+ณณ	=	ติเร-รย	ทำ(กิจ)สำเร็จ (ยุ สนฺติรณ)
ลิจฺ	+ย	=	ลิชณ	สำเร็จ [ต. สิทโร] (ติ สมิทฺ)
สาร์	+อ ย	=	สาร์ สาร์ย	สำเร็จ [วัด. สาระติ เหตุ.]
สํ-อิช	+ย	=	สมิชณ	สำเร็จ

สํ-ปท	+ย	=	สมปชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์ [วัด. สมปาเทติ เหตุ. ต. สมปโต สมปนโน; สมปาทีโต เหตุกัม.] (อ สมปทา ทิ สมปตติ)
นิ-ฐา	+อ	=	นิฐฐา	ตั้ง, ตั้งลง, สำเร็จ, จบ [ต. นิฐฐิต]
นิ-ปท	+ย	=	นิปชช นิปผชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์ [วัด. นิปผาเทติ เหตุ. ต. นิปปนโน นิปผโน] (ติ นิปตติ นิปผตติ)
อว-โส	+ย	=	อวสย	จบลง, สำเร็จลง, สิ้นสุดลง [ต. อวสโต วัด. #ปริโยสาเปติ เหตุ.] (ณ อวสาโย ยุ อวสานํ โอสานํ ปริโยสาน)

เจริญ สว่าง รุ่งเรือง มั่นคง

วฑฒ	+อ	=	วฑฒ	เจริญ, งอกงาม, เติบโต, เพิ่มขึ้น [วัด. วฑฒเตติ เหตุ. ต. วฑฒตวาท เหตุ. ต. วุฑโฒ] (ติ วุฑฒิ)
รุจ	+อ	=	โรจ	รุ่งเรือง, งดงาม [วัด. #วิโรจติ] อ วิรุจ ธรรมรุจ ยุ โรจโน วิโรจโน
ชุต	+อ ณณ	=	โชต โชเต-ตย	สว่าง, รุ่งเรือง, โพลง (ยุ โชตโน)
ทึป	+ย	=	ทึปป	สว่าง, รุ่งเรือง, โพลง; ร้อน, ไหม้ [#ต. อาทิตโต] (ณ ทึโป ปทึโป ประทึโป, โคมไฟ ทึโป ทึป ทิ ทิตติ ความสว่าง รุ่งเรือง)
ภู	+ณ...ณ	=	ภูเว-วย ภูวาเป-ปย	(ทำให้)เจริญ-มี-เป็น, อบรม(จิต) [ต. ภาวิตี เหตุกัม.]
ภา	+อ	=	ภาย ภา	สว่าง, รุ่งเรือง, แจ่มแจ้ง [วัด. #วิภาติ วิภายติ ปภาติ ปภิวภาติ ต. วิภาโต] (ภวิ #ปภา)
ภาส	+อ	=	ภาส	สว่าง, รุ่งเรือง; พุด (ยุ ภาสโน)
ชล	+อ	=	ชล	สว่าง, รุ่งเรือง, บริบูรณ์; คม; ห้วนไหว [วัด. (อคฺคิ) ชาเลติ เหตุ. #อคฺคิ) ปชชชติ]
พท	+อ	=	พท	เจริญ, มั่นคง [ต. พาทฺโท]
ผายี	+อ	=	ผาย	เจริญ, เพิ่ม [ต. ผาโต ผิตโต] (ยุ ฌณฺ ทิ ผาติ)
ถิร	+อ	=	ถิร	มั่นคง

กราบ ไหว้ บูชา นอบน้อม เคารพ สักการะ

วณท	+อ	=	วณท	ไหว้ (ณฺ วณทโก ยุ วณทนิ)
อภิ-วท	+ณณ	=	อภิวาท-ทย	กราบไหว้, อภิวาท, สรรเสริญ
นมสฺ	+อ	=	นมสฺ	น้อมไหว้
นม	+อ	=	นม	น้อม, นอบน้อม

โอ-นม +อ = โอนม น้อมลง, ก้มลง [วัด. โอนมาเปติ เทต. (ไม่)หฺต. โอนโต]
 วิ-อดีต-นม +ณณย เทต. = วิดีนาเม-มย (ยังกาล) ให้น้อมไปลงวิเศษ,
 ให้ความผ่านไป เทต.

อุป-นม +ณณย = อุปนาเม-มย น้อมเข้าไป, นำเข้าไป, น้อมถวาย

มาน +อ ณณย = มาน มาเน-นย บุษบา, นั้บถื่อ (ยุ มานนํ มานนา)

บุช +ณณย = ปุเช-ชย บุษบา (ณฺรุ อารยฺยบุชโก ปติบุชิกา (อดีต) อ บุษบา)

อุป-จาย +อ = อุปจาย บุษบา, นั้บถื่อ, เคารพ (ณิ อุปจายี

วุฑฒาปจายี ติ อปจิติ ยุ อุปจายนํ อุปจายนา)

ยช +อ = ยช บุษบา, บุษบาเทพ, เช่นสรวง [ต. ยฺหฺฐฺ] (ณ ยาโค ยุ ชยนิ)

หุ +อ = หว ชุโ (หฺวมา) บุษบา (หฺหุ>ชฺหุ>ชุโ) (ยุ หวนํ #อาหฺวน)

สํ-กร +โอ = สกกรุ ทำโดยดี, สักการะ [ต. สกกรจจ #อธิกิจจ]

ครุ-กร +โอ = ครุกรุ ทำให้หนัก, เคารพ

เกิด

ชน +ย = ชาย เกิด [ต. ชาโต ตฺ. ชนิตฺวา; ชนิตฺวา เทต. (ไม่)หฺต.] (กฺวิ อตฺโรช กมฺมโช วารโช อดฺชโช ชลโช อนุโช ทฺวิโช ณฺรุ ชนโก ชนิกา ตฺ. ชนฺตฺ. (แจกอย่าง ครุ) อ ชโน ติ ชาติ)

วิ-ชน +ย = วิชย คลอด (ลูก) [ต. วิชาโต กัด. (ซึ่ง)]

สํ-ชน +ย = สณฺชย เกิด, เกิดพร้อม, เกิดดี, เกิดเอง [ต. สณฺชาโต]

ฐ +อ ย = ฐ ฐย คลอด (ลูก), ให้เกิด, เกิด, ประสูติ [วัด. #ปสวติ ต. ปสฺวโต]

อนฺช +อ = อนฺช ออก (ใช้)

อุป-ปท +ย = อุปปช เกิดขึ้น [วัด. อุปฺปาเทติ เทต. อัช. อฺทฺปาหิ อฺท-อ-ปท-ย-อิ ต. อุปฺปโน; อุปฺปาหิโต เทตฺกม. ตฺ. อุปฺปชช] (ตฺ. อุปฺปชชตา ณ อุปฺปาโท ติ อุปฺปตฺติ ยุ อุปฺปชชน)

อุป-ปท +ย = อุปปช เกิดขึ้น, ปรากฏขึ้น; เข้าถึง [วัด. อุปฺปชชเร (=อุปฺปชชนฺติ ใช้ในกาลา) (ยุ อุปฺปชชน)

นิ-วตฺต +อ = นิพพตฺต เกิด, บังเกิด [วัด. นิพพตฺตติ; นิพพตฺเตติ เทต. อัช. นิพพตฺตติ ต. นิพพตฺโต ตฺ. นิพพตฺติตฺวา; นิพพตฺเตตฺวา เทต.]

สํ-ภู +อ = สมภว เกิด, ปรากฏ; มีอยู่, เป็นอยู่; เจริญ

อ สมภโว ยุ สมภวานํ

เกิด: ปฏิสนธิ์ คนหาดี ถือปฏิสนธิ์

มี เป็น (กิริยา 'มี' ในภาษาบาลี เป็นอกรรมกิริยา)

ภู +อ = ภว มี, เป็น [อนฺย. ภวานฺยิ ต. ภูโต; ภาวิตฺโต เทตฺกม. ตฺ. ภวิตฺวา; ภาวตฺวา เทต.] (กฺวิ สยฺภู สยฺมฺภู สพพาทฺกฺวิ อภฺวิ ณิ วิภาวี ตฺ. ภวิตฺวา #อภฺวิตฺวา อ ภโว ปภโว อตฺตสมภโว ณ ภาวโ วิภโว ติ สมภฺวติ วิภูติ ยุ ภวานํ ภาวนา)

หุ +อ = โห มี, เป็น [อัช. อโหสิ อหฺสุ; ตฺ. หฺตฺวา สมานกาล]

ป-หุ +อ = ปโห เพียงพอ, มีพอ, มีมาก 'มีทั่ว'; เจริญ [วัด. นปฺปโหติ (น-) ต. ปหฺโต ปหฺโต] อ ปหฺโต (ก สกัถะ) ยุ ปโหนโก (ก สกัถะ)

อส +อ = มี, เป็น [วัด. อตฺถิ สนฺติ; อสิ อตฺถ; อมฺหิ อสมฺมิ; อมฺห อสมฺม

ปัณฺ. อตฺถุ สนฺตฺ; อาหิ อจฺจ อตฺถ; อมฺหิ อมฺห ทฺย. อาสิตฺถ

สัต. อสฺส อสฺสุ; อสฺส อสฺสถ; อสฺส อสฺสว; ลฺยา ลฺยฺ; ลฺย

อัช. อาสิ อาสฺ; อาสิ อาสิตฺถ; อาสิ อาลิมฺหา]

วิท +ย = วิชช มี [วัด. #ลวิชชติ]

เป็น ตาย แก่

ชีว +อ = ชีว เป็นอยู่, มีชีวิตอยู่ [ต. ชีวิตํ ชีวิต] (ณิ ธมฺมชีวี ช หุชฺชีวํ สฺชีว)

อา-สส +อ = อสฺสส หายใจ [วัด. #ปสฺสสติ]

มร +อ = มร ตาย [วัด. มฺยยติ มฺยติ (มร>มฺยย มฺย) มาน. มฺยยมาโน มฺยมาโน ต. มโต; มารีโต มาราปีโต เทตฺกม.]

(ณฺรุ หตฺถิมารโก ณ มาโร ยุ มรณ)

จุ +อ = จว เคลื่อน, ตาย [ต. จฺโต] (ติ จฺติ ยุ จวน)

ชिर +อ = ชีร เก่า, แก่, คร่ำคร่า [ต. ชิมฺโณ] (อ ชรา)

ตาย: กาลํ โกรติ, กาลกโต ทำกาละ, ชีวตฺกชยํ ปาปฺณาติ ถึงความสิ้นชีวิต

เกลี้ย โปรย หว่าน กระจาย

ฝุ +นา = ฝุณา ฝัด, โปรย, โรย

วป +อ = วป หว่าน, ปลูก; ทอ; โคนศีรชะ [ต. วฺตฺโต] (ณฺรุ วาปโก ณฺย วปฺโย ณ วาปโย ยุ วปน)

รูป +ณณย = โรเป-ปย หว่าน, ปลูก; ยก [ต. โรปีโต] (ยุ โรปน)

กิริ +อ = กิริ เรี่ยราย, เกลี้ย, โปรย, เกลื่อน [ต. กิณฺโณ]

สํ-กิริ +อ = สงฺกิริ เรี่ยราย, เกลี้ย, ... ปะปน [ต. สงฺกิณฺโณ]

สํ-ภิท +อ = สมภินท เรี่ยราย, ปะปน, เกลื่อนกล่น [ต. สมภินโน]

โอ-กิริ +อ = โอกิริ โปรยลง, หว่าน, ทำให้เรี่ยราด

วิ-ป-กิริ +อ = วิปฺกิริ เกลื่อนกล่น, กระจาย [ต. #ปภิณฺโณ]

สํ-สชช +อ = สัสชช ปะปน, เจือปน, เกี้ยวข้อง, คลุกคลี (อ สัสคโค ณ สงฺโค)

รด ราว เปียก แห้ง

วสฺส +อ = วสฺส (ฝน) ตก, รด, โปรย (อ วสฺส วสฺโส ติ วฺฐฺฐิ)

อติ-วสฺส +อ = อติวสฺส รั่ว

ลิจ +อ = ลิจจ รด, ราว, เท, ไหลออก ... [ต. ลิตฺโต]

ป-ชฺร +อ = ปชฺร ปชฺชร รด, ราว, เท, ไหลออก, พรหม ... (ยุ ปชฺชรณ)

สนฺหุ +อ = สนฺท ไหลออก [วัด. #วิสฺสนฺทติ, อภิสนฺทติ] (อ นิสนฺโท)

สุ +อ = สว ไหลไป; ให้เกิดขึ้น; เป็นใหญ่

อณฺช +อ = อณฺช หยอด, ทา, เจิม; ปรากฏ; เจือปน; เว้น

กิลิท +ย = กิลิทฺย กิลิทฺช เปียก, ชื้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น [ต. กิลินโน]

ติม +อ ณณย = เตม เตเม-มย เปียก, ชื้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น [ต. ตินฺโต]

มิเล +อ = มิลาเย เทียวเฉา, อับแสง [ต. มิลาโต]

สุส +ย = สฺสส แห้ง, เทียว, ฝอม, ชุบซีด [ต. สฺกโก สฺกโช]

สุกฺข +อ = สุกฺข แห้ง, ไม่สนใจ, ไม่ตั้งใจ [วัด. สุกฺขาเปติ เทต. ตาก(จิวร) ต. สุกฺโก สุกฺโข]

ห้าม ปิด กั้น บัง เปิด ทุ่งห้าม

วร +อ ณณย = วร วาเร-รย วเร-รย ปิด, กั้น [วัด. #อวารติ] (ณฺย นิวารโย ทฺนนิวารโย)

วิ-วร +อ ณณย = วิวร วิวเร-รย เปิด [วัด. วิวราเปติ เทต. (ไม่)หฺต.] ต. วิวฺโณ]

นิ-วร +ณณย = นิวาเร-รย ห้าม, กั้น (ยุ นิวรณํ นิวารณํ #ทฺนตฺวารณ)

ปริ-วร +ณณย = ปริวาเร-รย กั้นรอบ, แวดล้อม [ต. ปริวุโต] (ณ ปริวาโร)

รุธ +อ เอ = รุณธ รุณธิ รุณธี รุณธ รุณโธ ปิด, กั้น, ห้าม [ต. รุทฺโธ]

ถก +อ ณณย = ถก ถก-กย ปิด, กั้น, กระทบกระทั่ง

ฉท +ณณย = ฉาท-ทย มุง, บัง, ปิด กั้น, ปิดบัง [ต. ฉนโน วัต. #ปฏิจฉาเทติ]

อา-ฉท +ณณย = อจฉาท-ทย นุ่งห่ม, ปกปิด

นิ-วส +ณณย = นิวาเส-สย นุ่งห่ม [ต. นิวตุโธ] (ณ นิวาโล)

ปริ-ธา +อ = ปริธา ปริทท นุ่งห่ม

ป-อา-รุ-อุป +อ = ปารูป ห่ม (ยุ ปารูปน)

ปิ-ธา +อ = ปิธา ปิทท ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น [วัต. ปิททาเปติ เหตุ. (ไม่พหิ) ต. ปิททิตโต ปิทิตโต]

อปิ-ธา +อ = อปิธา อปิทท ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น [ต. อปิททิตโต อปิทิตโต]

กุชช +อ = กุชช คำว่า, คำว่าลง, คำว่าหน้า, กั้นหน้า [วัต. #นิกกุชชติ]

อุ-กุชช +อ = อุกุชช หงาย, หงายขึ้น

สำรวม ระวัง

สั-วร +อ ณณย = สัวร สัเว-รย สำรวม, ระวัง, ปิด, กั้น (อ สัโว ยุ สัรวณ)

สั-ยมุ +อ = สัยมุ สัยจจ สำรวม, ห่มอินทรีย์ [ต. สัยโต] (อ สัโย สณญโม)

ขมก ขภิ +อ = ขมก ห่มไว้, ปิดกั้น, ขัดขวาง; คำจุน [ต. วิกขมกตวา] (ณ #วิกขมโก ขมโก ไม้ค้ำ, ผู้ค้ำจุน ยุ #วิกขมกาน)

ผูก ร้อย ติด

พนธ +อ = พนธ ผูก, พัน, มัด, รัศ [ต. พนโธ พทโธ]

สิ +ณ = สิโน ผูก, พัน, รัศ

สั-นท +ย = สันนยท ผูก, สวม (กระ) [ต. สันนทโธ ต. สันนยท] (ยุ #อุปปะนท)

เวฐ +อ ณณย = เวฐ เวฐ-ฐย ผูก, พัน, รัศ [ต. เวฐตวา วัต. #นิพเพฐติ]

วู +ณ = วูณา ร้อย

ลพิ +อ = ลมพ เหนี่ยว, แขนง, ห้อย, คล้อง [วัต. #วิลมพติ]

ยึดเหนี่ยว, ห้อย ... อวลมพติ ฝั่งพา, ห้อย ...]

ลค +อ = ลค ลคค ติด, ข้อง, เกี่ยวข้อง, แขนง, คล้อง [ต. ลคโค]

สชช +อ = สชช ติด, ข้อง, ไม่คล่อง [ต. สจจฺฐ] (ณ อุปสคโค)

สิว +ย = สิพพ เย็บ

ประดับ ตกแต่ง

ปิลธิ +อ = ปิลนธ ประดับ, ตกแต่ง

มทธิ +อ เอ = มณท มณเท ประดับ, ตกแต่ง (ยุ มณทน)

ภูส +อ ณณย = ภูส ภูเส-สย ประดับ, ตกแต่ง (ยุ #วิภูสน)

ปล่อย พัน

มุจ +อ = มุจจ ปล่อย, แก้, ถอด สกมม. [อช. โมจยิ ย อคม]

ภวิส. โมกขติ ต. มุจโต #โอมุโกโก ตู. โมเจตุ]

มุจ +ย = มุจจ หลุด, พัน อกมม. [ภวิส. โมกขติ ต. มุจโต]

(อ โอมุโข วิโมกโข ตี วิมุคตี)

อยู่ อาศัย

วิ-หฺร +อ = วิหฺร อยู่, อาศัย [อช. วิหาลิ] (ณ สุขวิหริ ณ วิหาโร)

วส +อ = วส อยู่, อาศัย [ภวิส. วจฺจติ ตัพ. วตถพพ]

ต. วุตโธ #นิวุตโธ] (ณ สาวตถิวาสี ทิสาวาสี)

อธิ-วส +อ = อธิวส อยู่ทับ, อยู่อาศัย, สิง, สิงสถิตย์

[วัต. อธิวาเสติ เหตุ. รัศ (คำ/นิมนต์), อดกลั้น ต. อธิวตุโธ อธิวตุโธ กัด. กัม. เหตุกัม.]

อธิ-อา-วส +อ = อธิมาวส อยู่ครอบครอง

ปฏิ-วส +อ = ปฏิวส อยู่, อาศัย

อา-วส +อ = อาวส อาศัยอยู่, อยู่ครอง (ณ อวาโส #สวาโส อ อาวสโธ)

ฉาบ ทา เปื้อน ย้อม

ลิป +อ = ลิมป ฉาบ, ทา, ลูบไล้

มกข +อ ณณย = มกข มกเข-ชย ทา, ลูบไล้, ลบหลู่

รณช รณช +อ ย = รช รณช รชช ย้อม, กำหนด [ต. รตฺโต] (ยุ รชน)

เผา ไหม้ ต้ม หุง สุก

ปจ +อ = ปจ หุง, ต้ม, ปปรุง (อาหาร), เผา, ไหม้ สกมม.

[วัต. ปจฺจติ กัม.; ปจาเปติ เหตุ. (ไม่พหิ) มาน. ปจฺจมานโน กัม. ต. ปกุโก]

(อ นิปโก ณ ปาโก)

ปจ +ย = ปจจ สุก อกมม. [ต. ปกุโก] (ณ วิปาโก ปริปาโก)

ตป +อ ย ณณย = ตป ตปป ตปเป-ปย ร้อน, ร่ำร้อน, เผา; อิ่ม, เอบอ้อม

[วัต. #สนตปฺปติ ต. ตตฺโต] (ณ อาตปปี อ อาตโป ณ อาตปโป อาตปโป)

ตป +อ = ตป สะดุ้ง, กลัว; เป็นใหญ่ [วัต. #อตุตปฺปติ อตุตปฺปติ]

(อ อตุตปฺปิ)

ณป +อ ณณย = ณป ณาเป-ปย เผา, ไหม้ [วัต. ณาเปติ กัด. เหตุกัด.]

ต. ณตฺโต ณาม; ณापิตฺโต เหตุกัม. ต. ณาเปตวา กัด. เหตุกัด.]

ณเ +อ = ณเ ณาย (เอ> อาย) เผา, ไหม้, ร่ำร้อน, สว่าง; เฟ้ง, คัด

[ต. ณายิตวา]

ทท ทท +อ = ทท ทท ไหม้ (อันไฟ) เผา [วัต. ทททิตฺ มาน. ทททิตฺโน กัม.]

ต. ททฺโต] (ณฺวฺ ฉวทาทโก ณ ปริพาโห ยุ #อาพาทน)

ป-กฺถ +อ = ปกฺกฺฐ เตือด, เตือดปลาน [ต. ปกฺกฺฐิตฺโต]

วาส +ณณย = วาเส-สย อบ, รม (ทำให้มีกลิ่นหอม) (ณ วาโล)

ชำระ กวาด ล้าง อาบ สะอาด บริสุทธิ์

สั-มชช +อ = สมมชช ปัด, กวาด, ขัด, ถู, นวด

ปริ-มชช +อ = ปริมชช ปัด, กวาด, ขัด, ถู, นวด, ลูบ, คลำ

โธว +อ = โธว ล้าง

ป-ชล +ณณย = ปกฺชาเล-ลย ล้าง, บ้วน (ปาก), ชำระ

ปุณฺจ +อ = ปุณฺจ ปุณฺช เช็ด, ถู, ชำระ, กวาด

สุธ +ย = สุขณ หมดจด, บริสุทธิ์, สะอาด

[วัต. โสธติ โสธยติ เหตุ. 'ให้หมดจด' โสธาเปติ โสธาปยติ เหตุ. 'ให้ชำระ']

ต. สุทโธ; โสธิตฺโต เหตุกัม. 'ให้หมดจด'] (ติ สุทฺธิ #วิสุทฺธิ ยุ สุขณน)

สุจ +อ เอ = สุจ สุจ สะอาด, หมดจด; แสดง, ไป, เป็นไป (ณ โสโก ยุ โสจณ)

ปุ +อ นา = ปว ปุณา ชำระ, สะอาด, หมดจด (ณฺวฺ ปาวโก)

นหา นหา +ย = นหาย นหาย อาบ [วัต. นหาเปติ เหตุ. (ไม่พหิ) (ยุ นหานน)]

ฆัส +อ = ฆัส ลี, ถู, บด

เชื้อถือ เลื่อมใส ผ่องใส เสร้าหมอง ชุ่นมัว

สั-ธา +อ = สนธา สทฺทท เลื่อมใส, เชื้อถือ; เชื้อมต่อ (อิ สนธิ)

ป-สท +อ = ปสิท ไม่มีมลทิน, หมดจด, ผ่องใส [วัต. ปสาเทติ เหตุ.

ต. ปสนโน]

ป-สท +ณณย = ปสาเท-ทย ยินดี, เลื่อมใส [วัต. ปสาเท-ทยติ กัด. เหตุกัด.]

(ณ ปสาโท)

โอ-กปฺป +อ = โอกปฺป จัดแจง; ทำให้สำเร็จ; ไว้ใจ, เชื้อถือ

(ยุ โอ(ก)กปฺปนา)

เท +อ = ทย รักษา, ป้องกัน; หลับ; ชำระ; ดูหมิ่น [วัต. #นิททายติ

โวทายติ ต. ปริโยทาเปตวา] (อ ทยา #นิททา ยุ #โวทานํ โวทาปน)

อา-รภ +อ ย = **อารภ อารพภ** ปรารถ, (กล่าวถึง, ตั้งต้น, ดำริ), ทำ, เริ่ม, ลงมือ, พยายาม [ต. อารทโธ #อจารทโธ ต. อารพภ อารทต ต. อารทฐี]

อุ-สท +อ = **อุสสท** พยายาม (**ณ อุสสาโท**)

วายม +อ = **วายม** พยายาม

ตทิ +อ = **ตนุท** เกียจคร้าน, ประมาท, ไม่เอื้อเฟื้อ, เบียดเบียน

อดทน

ขม +อ = **ขม** อดทน, อดโทษ, ควร, ชอบ [วัด. ขมาเปติ เหตุ. (ไม่ฤทธิ์) ต. ขมาปิโต เหตุกัม. (ไม่ฤทธิ์)] (**อ โอวาทกขโม วจนกขโม ติ ขนติ**)

สท +อ ย ฌณย = **สท สยท สเท-หย** อดทน, อดกลั้น (**ยุ สหนิ**)

ติช +ช = **ติติกข** (เทวภาวะ) อดทน; ผูก, ร้อย

(ติช>ติช>ติติช>ติติก (แปลงเพราะ ช ปร.)) (**อ ตติกษา**)

มริส +ณณย = **มริเส-สย** อดทน, อดกลั้น, บึกบึน, ทนทาน, มั่นคง (**ยุ มริสนิ**)

โก่ง หลอก ลวง

กฏ +อ = **กฏ** คด, โค้ง, งอ, โก่ง, บิด, ตัด, เกี้ยว, ปั่น

วณจ +ณณย = **วณเจ-จย** เกลี่ยกล่อม, หลอกลวง

กุก +ณณย = **กุก-หย** โก่ง, ล่อลวง, ให้พิศวง (**ณฺว กุกโก**)

สฐ +อ = **สฐ** ล่อลวง, ฉ้อโกง; ฆ่า; เศร้าหมอง

บวช สึก

ป-วช +อ = **ปพพช** ไป, ออกไป, บวช [**อัช. ปพพชเชลิ เหตุ. #อนุ ปพพชช บวชตาม**] (**ณฺย ปพพชชา**)

อุ-ป-วช+อ = **ปพพช** สึก [**อัช. อุปพพชเชลิ เหตุ.**]

วิ-ภม +อ = **วิพภม** หันกลับ, หมุนกลับ, หมุนผิด, สึก, ลาลึกษา [ต. วิพภนโต]

จวบ กอด

จุมพ +อ = **จุมพ** จวบ, จุมพิต [วัด. #ปริจุมพิต]

อา-ลึงค +อ = **อาลึงค** กอด

สช +อ = **สช** กอด

ป่วย ไข้

กิลม +อ = **กิลม** ลำบาก, เหน็ดเหนื่อย, ซอกซ้า, เจ็บไข้, ไม่สบาย [ต. กิลนโต] (**ณ กิลมโถ**)

คิเล +อ = **คิลย** เจ็บไข้, ไม่สบาย [ต. คิลาโน]

ไอ จาม อาเจียน

จิป +อ = **จิป** ไอ, จาม; ทั้ง [วัด. จิปาเปติ เหตุ. (ไม่ฤทธิ์) ต. จิตโต]

กาส +อ = **กาส** ไอ, กระแอม

วมุ +อ = **วม** อาเจียน; คายออก

ปูลาด ท่วม คลุม

ป-ญฺญ +ณณย = **ปญญาเป-ญฺเย** ปูลาด, ตั้งไว้, แต่งตั้ง, ฝัง, เก็บ; บัญญัติ (วินัย) [ต. ปญฺญโต] (**ติ ปญฺญตติ**)

ถร +อ = **ถร** ปูลาด

อา-ถร +อ = **อตถร** ปูลาด, กราน (กฐิน) [ต. อตถโต]

โอ-ถร +อ = **โอตถร** ปูลาด, ปกคลุม, ปิดบัง, ท่วมทับ

สั-ถร +อ = **สนถร** ปู, ปูลาด

อธิ-โอ-ถร +อ = **อขโณถร อขโณตถร** ท่วมทับ, ครอบงำ, ปกคลุม

ประกอบ จัดแจง เตรียม

สั-วิ-ธา/ทท +อ = **สัวิทท** จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ

สชช +อ ฌณย = **สชช สชช-ชย** จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ; สร้าง, ทำ [ต. สจฺจโฐ]

ปฏฺ-ยต +ณณย = **ปฏฺยทา-ทย** (ต>ท) ตกแต่ง, จัดแจง [ต. ปฏฺยตโต ปฏฺยตโต]

ยฺช +อ = **ยฺชช** ผูก, ประกอบ, รวบรวม; อุตสาหะ, พยายาม [วัด. #อนุยฺชชติ ต. อนุยฺชชโต]

ยฺช +อ ฌณย = **โยช โยช-ชย** ผูก, ประกอบ, รวบรวม [วัด. ยฺชชติ กัม. วัด. #สโยชชติ ต. ยฺชชโต #ปฺยฺชชโต สมฺปฺยฺชชโต] (**ณฺย โยโคโค นิโยชช โณ โยโค #อุโยโค ยฺช ยฺชชนิ**)

สั-อนุ-อา-คม +อ = มา(ตาม)พร้อม(กัน), ประกอบ [ต. สมฺนํคโต อุ>โอ>ว>น]

ถูกต้อง สมควร ชัดแย้ง ห้าม ค้าน

กปฺ +อ เอ = **กปป กปเป** ควร, สมควร; อาจ, สามารถ, อาจมี, อาจเป็น

อรท +อ ฌณย = **อรท อรท-หย** สมควร, เหมาะสม; บูชา (**อ ปุชารโ**)

สั-อิ +อ = **สเม** ถึงพร้อม, พิจารณา; สม, เข้ากัน [ต. สเมจจ]

ยฺช +อ = **ยฺชช** ตั้งใจ, ตั้งมั่น, มั่นคง; ควร, สมควร, ถูกต้อง, ใช้ได้ [ต. ยฺชชโต] (**ติ ยฺชชติ**)

วิ-รฺช +อ = **วิรฺชณ** คัดค้าน, ชัดแย้ง; ปรารถนา

ปฏฺ-กฺส +อ = **ปฏฺกโกส** คัดค้าน, ค่าตอบ

ปฏฺ-สิจฺ +อ = **ปฏฺสิเสธ** ห้าม, ปฏิเสธ [วัด. #นิเสธติ] (**อ ทิรินิเสธ**)

ปฏฺ-ชฺป +อ = **ปฏฺกชฺป** ห้าม, ปฏิเสธ (คน, สิ่งของ) [ต. ปฏฺกชฺชโต]

ปฏฺ-วท +อ = **ปฏฺพาท** ห้าม, ค้าน, นำไปเฉพาะ, นำกลับ

อื่นๆ

ปุร +อ = **ปุร** เต็ม [วัด. ปุเรติ เหตุ. ต. ปุเรตวา เหตุ. ต. ปุณโณ; ปุริโต เหตุกัม.] (**ยุ ปุรณิ**)

ทฺท +อ = **ทฺท โทท** ริดน้ำนม; ให้เต็ม; ฆ่า; ทำลาย

ธม +อ = **ธม** ทำไปให้มีเสียง, เป่าให้ดัง; ก่อไฟ, เป่าไฟ

วลช +อ = **วลช** บริโภค, ใช้น้อย

เสว +อ = **เสว** เสพ, ใช้น้อย, คบหา; ยินดี (**ณิ ปรทารุเสวิ ณฺว เสวโก อ เสวา ยฺ เสวา ปรทารุเสวา เสวา**)

วิ-สส +อ = **วิสส** คั่นเคย (**ณ วิสสาโล**)

อญฺญ +ณณย = **อญฺญ-ญย** อัดอัด, บีบคั้น

จฺณณณ +ณณย = **จฺณณณ-ณย** บด, ละเอียด, แผลก

วิช +ณณย = **วิช-ชย** พัด, โบก [มาน. พิชยมาโน]

อติ-มาน +ณณย = **อติมาน** อติมานย เยอหยิ่ง, จองทอง

อ อติมานิ ความ~ ตั้. อี อติมานิ ผู้มี~

นญฺ +ณณย = **นญฺ-ญย** ฟ้อนรำ [ต. นจจ นญฺญ] (**ณฺว นญฺโก-กา**)

นจจ +อ = **นจจ** ฟ้อนรำ

วิ-ลส +อ = **วิลส** สวายนม, เยื้องกราย, กรีดกราย

สฺก +อ = **โสภ** งาม, สวย, รุ่งเรือง; เบียดเบียน

(**ณ นครโสภณิ ยฺ นครโสภนา** (อติ))

ปฺปม +อ = **ปฺปม** บาน (**อ ปฺปมิ**)

สั-จิต +ณณย = **เจเต-ตย** ชื้อขาย; อุตสาหะ, พยายาม; แกล้ง (ภาษาเก่า), จงใจ, เจตนา [ต. สยจิจจ] (**ณฺว เจตาปโก ยฺ เจตนา เจตาปนิ**)

ทิส	+ย	= ทิสส	เทถื่อ [วัต. #อวลิตฺตติ ต. อวลิตฺฺฐ]
อุ-ทท	+อ	= อุทท	ถ่ายอุจจรรรด
อุ-มิต	+อ	= อุมมิต	ถ่ายปัสสววรรด